

EXP[®]

Robert Doisneau

La Boverie - Luik

Gegeven
momenten

31.10 2025 →
19.04 2026

PERSDOSSIER

Robert
Doisneau
Gegeven
momenten

tempora[®]

Voorwoord	4
Inleiding	6
Enkele seconden eeuwigheid...	10
Het ontwerpen van een fototentoonstelling	13
Tentoonstellingscircuit	16
Rondom het werk	26
Wist u dat?	28
Biografie	29
Collectief cureren	34
Bent Van Looy, ambassadeur van de tentoonstelling	38
Publicaties	40
Mediatie-instrumenten	42
Tempora cultuurpromotor	45
Het Tempora avontuur gaat verder	48
Partners	49
Praktische informatie	52

Voorwoord

Doisneau... Meneer Doisneau...

Hij hield niet van wat geometrisch was...

Dus, vrij en ongepolijst, besprenkelde hij zijn zwart-witfoto's met humanisme, intuïtie, eenvoudige instincten en oprechte gevoelens.

Tegelijk koorddanser en levenszoeker, bezield door het licht, richtte hij zijn lens vooral op mensen die op hem leken. Zijn foto's zijn tegelijk zelfportretten en flarden van het dagelijks leven. Ze tonen het zweet van arbeiders, het stof van steenkool, de rook van fabrieken. De regen op de kasseien van de buitenwijken, de kringen van tabak, de schaafwonden op knieën, de glans van verweerd zink... Kortom, de vluchtigheid van een Tijd die niet te stoppen is, maar waarvan men toch de echo wil bewaren. Voor hem kon kunst enkel bestaan dankzij de mens.

Zijn werk weerspiegelt de vreugde van kijken en groeide uit tot een levenshouding: nieuwsgierig, eigenzinnig, solidair, nederig en altijd trouw aan de vrijheid die hij nooit wilde verliezen.

Net als zijn vriend Jacques Prévert wist hij met poëzie het alledaagse te vangen. Hij weigerde elke vorm van esthetische verstarring en bleef trouw aan de spontaniteit van menselijke ontmoetingen.

Ver van elke strakke methode vond hij zijn eigen weg door te experimenteren, gedreven door spontaniteit en menselijk contact.

Hij kende ook een kleurrijkere periode, met persfoto's, kleurenbeelden en reclame. Toch blijven we vooral geraakt door wat Robert Doisneau ons via zijn foto's schenkt: een adem van menselijkheid, in beelden die eenvoudig of ouderwets lijken, maar juist daardoor zoveel tederheid dragen.

Fotografie was voor hem pure kunst. In één oogwenk wist ze een moment te vangen dat nooit meer terugkeert. Wanneer dat vergankelijke wordt gedragen door oprechte aandacht en menselijke

warmte, krijgt het iets edels, zoals de waarden die Robert Doisneau zelf belichaamde.

Zoals de Kleine Prins van Antoine de Saint-Exupéry zegt dat men alleen goed met het hart ziet. Bij Doisneau is het de emotie die kijkt en zijn beelden hun oprechtheid en zachte glans schenkt.

Want het Leven blijft altijd sterker dan alles...

Elisabeth Fraipont

*Schepen van Cultuur, Openbare Lezing
en Herdenkingsplicht/Voorzitter van de vzw CIAC*

Inleiding

Het team van Tempora kende het werk van Robert Doisneau al jaren, zonder hem echt te kennen, en droomde er stilletjes van het ooit te kunnen tentoonstellen. De vonk sloeg over dankzij een mooi artikel in *Le Monde*, *Robert Doisneau, ce père, ce héros* (Robert Doisneau, deze vader, deze held), dat veel aandacht kreeg in de pers. In dat stuk beschreef Benoît Hopquin het werk van Annette en Francine, de twee dochters van Robert Doisneau, die vanuit het atelier in Montrouge het erfgoed van hun vader levend houden.

Dat bleef niet onopgemerkt bij onze collega Isabelle Benoit. Zij stelde voor om Annette en Francine te ontmoeten, met het idee een grote retrospectieve aan Robert Doisneau te wijden.

Het werd een bijzondere ontmoeting, vol gedeelde inspiratie, een vonk die, zoals een dichter het zou zeggen, een nieuwe sfeer deed ontstaan.

Annette en Francine wilden het werk van hun vader met een frisse blik tonen. Ze wilden laten zien hoe zijn foto's niet alleen artistiek, maar ook menselijk en maatschappelijk betekenisvol zijn. Daarom maakten ze een zorgvuldige selectie van 400 beelden uit de 450.000 die zijn archief telt, aangevuld met citaten, documenten en audiovisueel materiaal.

De tentoonstelling groeide als vanzelf rond eenvoudige thema's zoals kindertijd, kunstenaars, cafés, schrijvers en voorsteden. Die structuur is geïnspireerd op de indeling van het agentschap Rapho en weerspiegelt de bescheidenheid waarmee dit indrukwekkende oeuvre is ontstaan, midden in het Parijse straatleven.

In deze tentoonstelling ontdekt de bezoeker het rijke erfgoed van Robert Doisneau. Francine vat het mooi samen: *"Het leven observeren met het geduld van een visser. Altijd openstaan voor het onverwachte. Steeds stoppen wanneer je gevraagd wordt door te lopen op een plek waar niets te zien is. Kijken met*

eenzelfde belangstelling naar machtigen en misdeelden. Je blik niet afwenden van ongeluk, armoede of het ergste, maar blijven kijken met solidariteit en mededogen. Bij ieder mens het lef, de waardigheid en soms de gratie kunnen zien. Momenten van ontmoeting en uitwisseling koesteren. Een glimlach ontlokken, of een lach die alles verzacht."

Deze prachtige retrospectieve over het werk van Robert Doisneau sluit aan bij de langdurige samenwerking met de Stad Luik, in het bijzonder met burgemeester Willy Demeyer en schepen van Cultuur Elisabeth Fraipont, en met de teams van de stadsmusea onder de leiding van Pauline Bovy en Marie Remacle.

Na Parijs is het niet meer dan logisch dat deze tentoonstelling neerstrijkt in het Museum La Boverie. Want door de lens van Robert Doisneau zien we ook Luik: de cybernetische toren van Nicolas Schöffer, het Congrespaleis, de hoogovens en zelfs Simenon. Daarnaast neemt Doisneau ons mee op een fotografische reis door België, met reportages over Expo 58, de stad Brugge, de Van Damme-fabriek in Eeklo en het dagelijkse leven bij Crédit Lyonnais België.

Wij twijfelen er niet aan dat de bezoeker van deze *Gegeven momenten* zal genieten als ware geschenken voor het oog

Benoît Remiche
Namens het team van Tempora

« Exposition universelle de Bruxelles 1958 », Brussel, 1958 © Atelier Robert Doisneau

« Nicolas Schöffer à Liège le 27 mars 1962 », Luik, 1962 © Atelier Robert Doisneau

Enkele seconden eeuwigheid...

“Een honderdste van een seconde hier, een honderdste daar, samen vormen ze één, twee, drie seconden gestolen van de eeuwigheid.”

Het leven observeren met het geduld van een visser. De deur altijd openlaten voor het onverwachte. Halt houden wanneer men vraagt door te lopen, zelfs als er zogenaamd ‘niets te zien’ is. Met gelijke aandacht kijken naar machtigen en misdeelden. De lens niet afwenden van ongeluk, armoede of rampspoed, maar een betrokken, solidaire blik behouden. In ieder mens de moed, waardigheid en soms zelfs gratie herkennen. Momenten van ontmoeting en delen verzamelen. Een glimlach uitlokken of een bevrijdende lach die alles even doet vergeten.

Deze gedachtegang loopt als rode draad door het werk van een van de meest iconische fotografen van de vorige eeuw, maar wordt te vaak tot clichés herleid. Het is ook met deze visie dat wij de tentoonstelling samenstelden.

We kozen ongeveer 400 beelden uit een indrukwekkend archief van meer dan 450.000 foto's. Het is een groots opgezette tentoonstelling die niet alleen een reeks beelden toont, maar vooral een levensfilosofie deelt. Een visie, een houding, een vrijheid van blik, méér dan een verzameling anekdotes.

De fotografische wandeling begint bij Doisneaus jeugd in de jaren dertig tot vijftig en voert langs de plekken waar zijn carrière als fotograaf diepe wortels schoot. Dat zijn onder andere de ateliers van schilders, bevriende schrijvers en de voorsteden waar zijn leven begon. Eerst waren die grijs en grijs, later in de jaren tachtig herschilderd met de kunstmatige kleuren van hoop.

Ook het fabrieksleven bij Renault, waar hij in 1934 zijn politieke bewustzijn ontwikkelde aan de zijde van de “mouilleurs de chemise”, de arbeiders die hij voortaan met broederlijke ernst volgde, krijgt een plaats. Een omweg leidt langs de wereld van luxe, mode en mondain vertoon in de Vogue-jaren, maar ook

langs zijn persoonlijke atelier. Daar bedacht hij onophoudelijk creatieve en vaak speelse fotografische knutselwerkjes om met fantasie en vindingrijkheid te ontsnappen aan commerciële opdrachten die weinig vreugde gaven, maar hem wel herinnerden aan de materiële kant van het bestaan. Van vak tot kunst, zoals kunsthistoricus Jean-François Chevrier het treffend omschreef.

Wij vertellen het verhaal van een bescheiden leven dat boeiend werd door de alomtegenwoordigheid van het fototoestel dat hij nooit achterliet. Het fototoestel stelde hem in staat alle deuren te openen en de vrijheid te hebben om op zijn eigen manier een werkelijkheid te laten zien die door fictie werd gekleurd.

Waarom de tentoonstelling *Robert Doisneau Gegeven* momenten bezoeken?

- Een duik in het hart van de humanistische fotografie van de 20e eeuw.
- Een parcours dat het volledige werk van Robert Doisneau als fotograaf bestrijkt en inzicht geeft in zijn oeuvre.
- Bijna 400 foto's van Robert Doisneau, met beelden van 1934 tot 1992, die zijn volledige oeuvre omvatten.
- Het bekende opnieuw ontdekken en het onbekende ervaren, versterkt door zijn creatieve proces, zijn leven en zijn manier van werken.
- Ontdek de unieke sectie "België in opdracht", waarin zijn reizen door het land het thema van economische en artistieke opdrachten belichten.
- De tentoonstelling biedt tal van verrassingen, zoals ongepubliceerde werken en afdrukken, direct uit het atelier en grotendeels vintage.
- Ontdek de blik van Robert Doisneau, die de wereld laat zien zoals ze is en niet zoals hij die had willen zien. Daarom voegt hij er vaak een poëtische toets aan toe. Het resultaat is soms een decor dat hard kan lijken, maar altijd levendig en vrolijk blijft.

Het ontwerpen van een fototentoonstelling is meer dan alleen het ophangen van foto's

Bij Tempora is het ontwerpen van een fototentoonstelling een complete museografische aanpak die verder gaat dan het simpelweg ophangen van foto's. We brengen de collectie tot zijn recht door gebruik te maken van alle moderne middelen om het werk en de ervaring van de bezoeker te verrijken.

Hoewel fotografie wordt gekenmerkt door serialiteit en reproduceerbaarheid, bevestigen we haar unieke status als kunstwerk. We passen dan ook onze beproefde tentoonstellingsstrategieën toe: respect voor de inhoud, gebruik van media om de boodschap te versterken en narratieve scenografie.

Een fotografische monografie is een verhaal dat verteld moet worden, dat van een kunstenaar, zijn carrière en zijn werk. Dit parcours wordt gestructureerd door een zorgvuldig uitgewerkt scenario en een scenografie. De tentoonstelling is opgedeeld in duidelijke hoofdstukken, die worden onderscheiden door kleur en vergrotingen, en die een begin, verrassingen en een einde bieden.

Het scenario is opgebouwd rond geselecteerde (meer dan 350) en gedocumenteerde werken, waardoor het beeld weer betekenis krijgt. We integreren ook immersieve elementen om de fotografie tot leven te brengen, zoals de interactieve installatie van *La maison des Locataires* om de details van een iconische foto te verkennen, of de Mirror Room voor een inscenering geïnspireerd op de foto's van de Tour Cybernétique. Elders nodigen scenografische ruimtes de bezoeker uit om het creatieve proces te ontdekken, waarbij hij door de sfeer van het atelier, het fotolaboratorium en het agentschap wandelt.

We willen de aanwezigheid van de fotograaf, de centrale figuur van de tentoonstelling, tastbaar maken. Levendige audiovisuele creaties bieden een echte nabijheid tot de kunstenaar, aangevuld met zijn commentaar dat via een audiogids te beluisteren is.

Het ontwerp van onze tentoonstellingen is gericht op het publiek en zorgt voor toegankelijkheid en inclusiviteit. We houden rekening met taalkundige diversiteit, heterogene kennis, leeftijdsverschillen en fysieke

« Caniveau en crue », Paris, 1934. © Atelier Robert Doisneau

beperkingen. Tempora innoveert met name door een uniek parcours voor blinden aan te bieden, waardoor zij de fotografie kunnen ontdekken.

Zoals bij al zijn producties biedt Tempora ook voor fotografie een betoverende bezoekerservaring.

Een totale tentoonstelling

Robert Doisneau is een van de bekendste Franse fotografen. Hij wordt vaak in verband gebracht met de humanistische fotografie, een stroming waarbij fotografen zich richten op het dagelijks leven van gewone mensen.

Een vernieuwende blik op de mens achter het beeld

Deze tentoonstelling is ontstaan uit de wens van het Atelier Robert Doisneau om afstand te nemen van het stereotiepe beeld van de nostalgische, romantische fotograaf van verliefde Parijzenaars. Robert Doisneau was bovenal een man die diep geworteld was in de realiteit van zijn tijd: zijn visie op het vak, zijn familie- en vriendschapsbanden, zijn werk binnen een agentschap. Zeker, hij ontwikkelde een gevoelige en soms tedere blik op situaties die niet altijd aangenaam waren. En als hij verhalen verzong, gebeurde dat altijd op basis van het echte leven. Hoewel zijn werk nauw verbonden is met Parijs en de voorsteden, wist hij een universeel mensbeeld te vangen, wat zijn oeuvre een tijdloze kracht geeft.

Een vernieuwde benadering van zijn oeuvre

Jarenlang stonden tentoonstellingen over Robert Doisneau gelijk aan het thema 'joie de vivre'. Ze droegen bij aan het beeld van hem als de fotograaf van het geluk. Gaandeweg kwamen daar andere invalshoeken bij. Zo was er in 2000 de tentoonstelling *Gravités* (55 afdrukken), gepresenteerd door galerie *Fait et Cause* in Parijs en onder artistieke leiding van Robert Delpire. Deze tentoonstelling legde de nadruk op de donkere zijde van zijn werk. In 2010 stelde Agnès Sire aan de Fondation Cartier-Bresson de tentoonstelling *Robert Doisneau: du métier à l'œuvre* (100 afdrukken) voor, gebaseerd op de gelijknamige tekst van Jean-François Chevrier (1983, uitgeverij Belfond), waarin Chevrier in gesprek gaat met Doisneau. Deze tentoonstelling toonde hoe een totaalkunstwerk kon ontstaan uit het vakmanschap van een beroep, en belichtte eveneens de schaduwzijden van zijn fotografie.

De tentoonstelling *Gegeven momenten*, slaagt erin een evenwicht te vinden tussen deze twee uitersten. Meer nog dan *Le Paris des Parisiens*, gepresenteerd in het stadhuis van Parijs in 2007, ontwikkelt het betoog een universele taal die voorbij Parijs reikt.

Tentoonstellingscircuit

Het parcours is opgebouwd rond een tiental overkoepelende thema's uit het werk van Robert Doisneau. Eenvoudige titels die de indeling van het agentschap en later van het Atelier overnemen (*Jeugd, Cafés, Schrijvers enz.*). Verschillende zalen en installaties bieden unieke invalshoeken om het volledige creatieve universum van de kunstenaar te ontdekken.

De tentoonstelling volgt scenografische principes die het verhaal van een vernieuwde benadering van het werk ondersteunen. Elke sectie begint met een krachtige introductie om de bezoeker vervolgens voorbij het cliché te leiden en hem te laten verdiepen in een bepaald aspect, zoals sequenties, portretten, enz. In de secties wordt de presentatie bepaald door de dynamiek van de foto's. Ontdek in de majestueuze ruimtes van La Boverie een lichtvolle en inspirerende scenografie.

Deze retrospectieve biedt een gevarieerde bezoekerservaring met een combinatie van:

- fotografische werken,
- voorwerpen en documenten,
- interactieve en audiovisuele elementen.

Een audiogids biedt een dertigtal werken voorzien van commentaar van Robert Doisneau, afkomstig van originele audiovisuele banden uit de jaren zestig tot negentig.

“Uiteindelijk moet de fotograaf, net als zijn toestel, een gevoelige plaat zijn.”

« Le cadran scolaire », Paris, 1956 © Atelier Robert Doisneau

Jeugd (70 foto's)

“De dagen lijken kort voor het kind dat dartelt in de straat vol mogelijke vondsten en, soms, geheimen die een beetje angst inboezemen.”

Dit thema doorkruist het werk van Doisneau. Omdat poëzie, spontaniteit en het verlangen naar vrijheid aan de basis liggen van zijn wereldbeeld, voelde hij zich zijn hele leven lang verbonden met de kindertijd. Een unieke gelegenheid om dieper in te gaan op de fotoreeksen.

Ateliers van kunstenaars (40 foto's)

“Nooit zou ik de moed hebben gehad om tijd te vragen aan degenen die die tijd zo goed hebben besteed. Aan de grote meesters wiens namen hoofdstukken vormen in de kunstgeschiedenisboeken en van wie we ons voorstellen dat ze zich enkel met een neon aureool verplaatsen... Toch hebben enkelen van deze grote meesters me bij mijn schouders in hun ateliers geduwd.”

Doisneau fotografeert de plek waar het idee een kunstwerk wordt. Hij past in het atelier hetzelfde principe toe als bij alle beroepen: zo dicht mogelijk bij het werkinstrument zijn. Ateliers vormen een natuurlijke omgeving voor Robert Doisneau, waar hij zijn talent als portrettist en regisseur ten volle kan ontplooiën.

Agentschap, publiciteit en publicaties (foto's, documenten, originele voorwerpen)

“Ik heb mijn appartement gekocht en mijn kinderen grootgebracht dankzij smeerinstructies en koekjes.”

Een ruimte die verwijst naar de vele toepassingen van de foto's van Robert Doisneau: publicaties in tijdschriften, covers van tijdschriften, maar ook advertenties waarin een geheel andere stijl wordt ontdekt.

Afdrukken, collages en knutselwerk (16 foto's en originele collages)

Een duik in het hart van zijn atelier, waar hij knutselwerkjes maakte. Stuk voor stuk zijn het kreten van vrijheid, bedoeld om de codes van de fotografie te doorbreken en te ontsnappen aan de dagelijkse sleur van opdrachten.

Het afdrukatelier

In dit fotolab ontdekken we de sfeer, het materiaal en het verloop van een afdruk om het proces van analoge fotografie beter te begrijpen. Niet zozeer de techniek, maar vooral het oog van de fotograaf of zijn afdrucker geeft deze foto's hun magie.

Voor het kunstwerk (22 foto's)

Wanneer Robert Doisneau zich voor kunst interesseert, spreekt hij eigenlijk over menselijkheid, door te laten zien hoe het kunstwerk ook een drager is van uiteenlopende emoties. Drie series: *La Joconde au Louvre* (1945), *La Vitrine de Romi* (1948) en de pose van de beelden van *Maillol dans le Jardin des Tuileries* (1964), zowel overtuigend als geestig.

De Vogue-jaren (40 foto's)

“Ik was de zoon van de tuinman, uitgenodigd om mee te spelen met de kinderen van het kasteel, op voorwaarde dat ik een frisse blik meebracht.”

Robert Doisneau bezoekt ook het Parijs van de schijnwerpers en de mode. Het is een wereld die niet de zijne was, maar die hij met de intelligentie van het hart weet te begrijpen en waarin hij zich even gemakkelijk kan bewegen als hij zich weer kan losmaken.

Ecrivains (30 photographies)

“Ik wil verhalen vertellen. De mensen die de meeste invloed op mij hebben, zijn schrijvers en dichters.”

Een fotograaf die altijd veel heeft geschreven en zich in literaire kringen heeft begeven, waarbij hij poëtische impulsen combineerde met het vastleggen van de werkelijkheid.

Vijftig jaar literatuur vastgelegd door zijn lens.

Cafés (30 foto's)

“Ik blijf erbij dat het goed is om een vertrouwd café te hebben. Twee, dat is nog beter.”

Aan de bar, in de zaal, op het terras of zelfs in de kelder: bistro's zijn bij uitstek de plaatsen van ontmoeting en verbondenheid.

« Galibots », Lens, 1945 © Atelier Robert Doisneau

Ernstige Blikken (70 foto's)

“... zoals het kleine zigeunerjongetje, een zakkenroller uit de metro, mij onschuldig toevertrouwde: ‘ik steel niet, ik neem.’ In mijn geval heet die handeling inderdaad een ‘foto nemen’ ...”

Robert Doisneau belichaamt een blijvende, maar bescheiden verbondenheid met fundamentele waarden als broederschap en solidariteit. Hij fotografeert met empathie, zonder zich ooit boven zijn onderwerp te plaatsen. Zijn ervaring als bedrijfsfotograaf bij Renault tussen 1934 en 1939 draagt bij aan zijn bewustzijn voor de arbeidersklasse. Onderwerpen die hij in beeld brengt, zijn onder meer: armoede en onzekerheid,

werk, industrie, mijnwerkers, prostitutie, sociale en politieke strijd.

Voorsteden (35 foto's)

„Ja, ik weet het, vroeger was het lelijk, en nu is het ook lelijk — maar dan op een andere manier.”

Alsscherpzinnig observator van een veranderende werkelijkheid legt Robert Doisneau de voorsteden van Parijs tweemaal vast. De zwarte en vieze voorsteden van de jaren vijftig, gepubliceerd in een boek met Blaise Cendrars. In 1984 keert hij terug voor een opdracht van een Franse overheidsinstantie, de *Délégation à l'aménagement du territoire et à l'action régionale* (DATAR): hij onthult dan beelden vol kleur en met een vrijwel volledige afwezigheid van de mens.

België op bestelling (45 foto's)

“Of hij nu ontworpen is door een meubelmaker of een elektronicus, de camera geeft je, net als de helm van de brandweerman, moed”.

Tussen 1956 en 1970 bezocht Robert Doisneau zes keer België en maakte hij verspreide maar ongepubliceerde reportages: de kanalen van Brugge, de Expo 58, industriële sites in Antwerpen, Gent en Luik, het dagelijks leven in Brussel, de aankleding van de Gilles en zelfs het reilen en zeilen van een bank. Een duik in het hart van soms bijzonder vervelende opdrachten, waarin hij toch zijn talent toonde om ze in een verrassende moderniteit te plaatsen.

In 1962 verschijnt een kunstboek dat Robert Doisneau naar het Park la Boverie in Luik brengt, in het gezelschap van de visionaire kunstenaar Nicolas Schöffer, om zijn werk, de *Tour cybernétique*, te fotograferen. Foto's die de geschiedenis zouden ingaan.

Daarnaast fotografeert Doisneau meerdere keren Georges Simenon, geboren in Luik en eervolle vertegenwoordiger van de belgitude buiten onze grenzen.

Rencontres (18 foto's)

“De foto's die mij interesseren, die ik geslaagd vind, zijn foto's die geen conclusie geven, die het verhaal niet tot het einde vertellen, maar open blijven, zodat mensen zelf ook een stukje van de weg kunnen afleggen met het beeld, het kunnen voortzetten zoals zij willen: een opstapje naar de droom, als het ware...”

Het privilege van het toeval: de ontmoeting is bij uitstek de plek waar het gegeven moment tot uitdrukking komt. Elk van deze foto's is uniek en doorbreekt de seriële herhaling van de voorgaande secties.

Een zaal waar onvergetelijke beelden elkaar kruisen, waarvan sommige iconen zijn geworden.

Hoe kun je een seconde van betovering uitleggen?

De Kus bij het Hôtel de Ville

“Het is een foto waar iedereen het over eens is. En als iedereen het eens is, is er vaak sprake van een fout.”

Om de route te beëindigen, een installatie over de beroemde foto.

« Gand janvier 1970 », Gent, 1970 © Atelier Robert Doisneau

« Le baiser de l'Hôtel de Ville », Paris, 1950 © Atelier Robert Doisneau

Rondom het werk

Analyse van een foto: de keuze van de affiche

Maurice Baquet- Le violoncelle sous la pluie, Parijs 1957: een foto waarin realisme en poëzie elkaar in een prachtig evenwicht ontmoeten.

Een humoristisch beeld dat deel uitmaakt van de avonturen van Robert Doisneau met Maurice Baquet, een cellist, kunstenaar en sportman. Uit hun uitvindingen en omzwervingen ontstond een boek dat ze na 25 jaar publiceerden: *Ballade pour violoncelle et chambre noire*.

Kader

Een straatkader waarin de fotograaf zich lijkt te hebben teruggetrokken voor het tafereel, op een juiste afstand om zowel het geheel als de details te onderscheiden.

Compositie

- Een verrassende inscenering waarin personen en voorwerpen gecombineerd zijn, waardoor je je afvraagt wie de hoofdrol speelt.
- Een veelheid aan vlakken die op natuurlijke wijze in elkaar overvloeien: de straat, het trottoir, de mensen, de barrière en de horizon. Zo krijgt de scène zowel nabijheid als diepte.
- De foto is opgebouwd uit enkele horizontale lijnen, zoals straat, trottoir en barrière, en talrijke verticale lijnen, zoals de personages, de schildersezels, de cello, de lantaarnpaal en de spijlen van de reling.
- Oog voor detail: de kasseien met ongelijke hoeken, het gladde trottoir waarop voorwerpen en personages ongewild weerspiegeld worden.
- Natuurlijk licht dat samensmelt met de vochtigheid.
- Robert Doisneau noemt Maurice Baquet “zijn leraar in geluk”.

Le violoncelle sous la pluie, Parijs 1957

© Atelier Robert Doisneau

Wist u dat?

Robert Doisneau dat zijn:

- Meer dan 450.000 negatieven.
- Ongeveer 300 archiefdozen en documenten, thematisch gerangschikt zoals bij het agentschap Rapho.
- Een aantal camera's die hij tijdens zijn leven gebruikte en vaak aan bekenden schonk.
- Honderden gepubliceerde boeken, waaronder zo'n honderd monografieën.
- Ongeveer 250 tentoonstellingen sinds 1947 in Frankrijk en daarbuiten, waarvan twee in België.
- Zijn eerste foto in 1929: een stapel straatstenen. "Ik durfde mijn ogen niet op te slaan naar levende mensen," zei hij.
- Zijn laatste foto: Philippe Druillet in de tuin van het Rodinmuseum in Meudon, op 25 september 1993.

Biografie

1912

Geboren op 14 april in Gentilly (Val-de-Marne).

1925-1929

Studeert aan de École Estienne. Behaalt een diploma als lithografisch graveur.

1930

Lettertekenaar en leert het vak van farmaceutische fotografie op een intuïtieve manier bij Atelier Ullmann.

1931

Assistent van André Vigneau, wiens atelier gravure, lithografie, fotografie en cinema combineerde.

1932

Verkoopt zijn eerste fotoreportage aan de krant L'Excelsior.

1934-1939

Industrieel fotograaf bij de Renault-fabrieken in Boulogne-Billancourt.

1939

Ontslagen wegens herhaalde te laatkomingen. Ontmoeting met Charles Rado, oprichter van het agentschap Rapho. Start als zelfstandig fotograaf en illustrator.

1942

Werkt samen met uitgever Maximilien Vox en voert talrijke opdrachten voor hem uit.

1945

Begin van een langdurige samenwerking met Pierre Betz, uitgever van het artistiek-literaire tijdschrift Le Point. Ontmoeting met schrijver Blaise Cendrars in Aix-en-Provence.

1946

Keert terug naar het agentschap Rapho, nu geleid door Raymond Grosset. Hij blijft er de rest van zijn carrière. Reportages voor het weekblad Action.

1947

Ontmoeting met Jacques Prévert en Robert Giraud. Ontvangt de Kodak-prijs.

1949-1951

Contract met het tijdschrift Vogue.

1951

Deelname aan een tentoonstelling in het MoMA in New York.

1956

Ontvangt de Niépce-prijs.

1956

Reportage in België in Brugge

1958

Reportage op de Wereldtentoonstelling in Brussel.

1960-1967

Reeks reizen voor reportages: Verenigde Staten (New York, Hollywood en Palm Springs), Canada, USSR ("50 jaar Sovjetprestaties").

1960

Reportage over de textielfabrieken in Eeklo

1962

Reportage in Luik over de Tour cybernétique met Nicolas Schöffer

1970

Reportage over de Crédit Lyonnais in België

1971

Rondreis langs Franse regionale musea met Jacques Dubois.

1973 en 1981

François Porcile maakt de films Le Parijs de Robert Doisneau en Poète et piéton.

1975

Eregast op de Rencontres Internationales de la Photographie in Arles.

1983

Ontvangt de Grote Nationale Fotografieprijs (Grand Prix national de la photographie).

1984

Neemt deel aan de fotografiemissie van de Franse planningsdienst DATAR.

1986

Prijs van de Balzac-stichting.

1990-1993

Verschillende films over zijn werk worden gerealiseerd: Contacts vidéo (CNP/La Sept/Riff Production), Bonjour, Monsieur Doisneau door Sabine Azéma (Riff Production), en Doisneau des villes, Doisneau des champs door Patrick Cazals (FR3 Limousin-Poitou-Charente).

1994

Overlijdt in Parijs op 1 april.

« Georges Simenon au musée Grévin », Parijs, 4 september 1962 © Atelier Robert Doisneau

« Les pains de Picasso », Vallauris, 1952 © Atelier Robert Doisneau

Collectief cureren

- **Francine Deroudille**
- **Annette Doisneau**
- **Isabelle Benoit**
- **Benoît Remiche**
- **Peter Logan en Flora Peyrot** (scenografie)
ondersteund door het hele team van Tempora.

Collectief cureren, hoe werkt het?

Bij Tempora vervullen de 'collectieve curatoren' functies die gewoonlijk aan één persoon worden toegewezen, namelijk het opzetten, organiseren en beheren van een tijdelijke tentoonstelling. De leidinggevendenden van de verschillende projectdomeinen (wetenschappelijke inhoud, scenografie, artistieke leiding en productie) werken in teamverband, waardoor eenieders taak wordt vergemakkelijkt, er een vruchtbare onderlinge wedijver ontstaat en kostbare tijd wordt bespaard. Het systeem stoelt op een uitgebreide ploeg. Iedereen werkt als lid van een geïntegreerd team, waarin alle vaardigheden zijn verenigd die nodig zijn om het project op elk ogenblik vlot te laten verlopen. Die methodiek is in de loop der jaren gegroeid uit de praktijk. Vandaag is 'collectief cureren' een Tempora-handelsmerk, of zo je wilt, een onderdeel van onze bedrijfscultuur.

Annette Doisneau en Francine Deroudille

Ze hebben meer dan twintig jaar geleden het Atelier Robert Doisneau opgericht en leiden dit nog steeds. Deze organisatie is verantwoordelijk voor het beheer van de fotocollectie en het opvolgen van projecten die hiermee verband houden. Het Atelier is gevestigd in het pand waar Robert Doisneau zijn hele leven werkte en bewaart 450.000 genummerde en geclassificeerde negatieven. Dankzij dit archief kunnen tentoonstellingen en publicaties tot stand komen, en kan men soms het geluk beleven een ongepubliceerde reportage te ontdekken.

Isabelle Benoit

Na haar studies politieke wetenschappen in Frankrijk en Duitsland behaalde Isabelle Benoit een doctoraat in geschiedenis en beschaving aan het Europees Universitair Instituut in Florence. Ze heeft bovendien een certificaat in kunstrecht van de Universiteit van Genève. Haar ervaring omvat universitair onderwijs, onderzoek en museale praktijk, eerst in het Zwitserse Nationale Museum (Zürich/Prangins) en vervolgens in het Internationale Rode Kruis- en Rode Halve Maanmuseum (Genève).

Sinds 2006 combineert zij bij Tempora culturele ontwikkeling en curatorschap. Ze werkte mee aan het ontwerp en de circulatie van de eerste tentoonstellingen van het Museum van Europa: *L'Europe, c'est notre histoire ! 50 ans d'aventure européenne* (Brussel, Wroclaw), *L'Islam c'est aussi notre histoire* (Brussel, Sarajevo, Sofia) en *Dieu(x), modes d'emploi* (Brussel, Madrid, Quebec, Ottawa, Parijs, Warschau, Genève). Tussen 2010 en 2017 was zij verantwoordelijk voor het museografische project van het Museum van de Tweede Wereldoorlog in Gdansk. Sinds 2016 zorgt zij voor de programmering en het curatorschap van kunst- en fototentoonstellingen in het Musée Maillol in Parijs en het Museum La Boverie Boverie in Luik: *21 Rue La Boétie : Picasso, Matisse, Léger ; Bill Viola. Sculptor of Time en Elliott Erwitt. Une rétrospective.*

Benoît Remiche

Benoît Remiche heeft een licentiaat in de rechten, een diploma in zuivere economische wetenschappen en een bachelordiploma in filosofie van de Katholieke Universiteit Leuven en was visiting fellow aan de *University of California*. Hij was onder meer adviseur en later directeur van ministeriële kabinetten. Vervolgens was hij voorzitter van Belgacom (een Belgische telefoonoperator met 25.000 medewerkers) en voorzitter en bestuurder van Spacebel (dochteronderneming van de Matra-groep).

Gedreven door zijn passie voor cultuur en de verspreiding ervan onder een zo groot mogelijk publiek, richtte Benoît Remiche in 1998 Tempora op. Onder zijn leiding realiseerde het bedrijf meer dan 100 grote projecten en verwierf het een prominente plaats in het Europese culturele landschap, dankzij een ontwikkeling in drie fasen.

Tempora specialiseerde zich in eerste instantie in het ontwerpen, realiseren en beheren van beschavingstentoonstellingen voor het grote publiek, een genre dat uniek was in Europa.

Tegelijkertijd ontwikkelde het bedrijf zich snel internationaal, dankzij de verspreiding van zijn tentoonstellingen in Europa (met name in Spanje, Polen en Frankrijk) en Noord-Amerika (Verenigde Staten, Canada), en door de oprichting van

grootschalige culturele voorzieningen zoals het *Muzeum II Wojny Światowej* in Polen en le *Centre de découverte de l'espace de restitution de la Caverne du Pont d'Arc* in Frankrijk.

De afgelopen jaren heeft Benoît Remiche het bedrijf geleid naar een diversificatie van zijn activiteiten, met onder meer de beheeropdracht van culturele sites zoals het Bastogne War Museum.

Naast zijn functie als gedelegeerd bestuurder blijft Benoît Remiche de artistieke leiding van de projecten verzorgen.

Benoît Remiche was ook hoofddocent aan de Université libre de Brussel in *Cultural Tourism issues* (Master in cultureel management) en expert voor de Europese Commissie op het gebied van culturele materies, evenals spreker (ENA, Franse Nationale Vergadering, École des Beaux-Arts van Turijn, enz.).

Peter Logan

Peter Logan behaalde met grootste onderscheiding een diploma tekenen aan de École des Beaux-Arts in Bergen en specialiseerde zich vervolgens in 3D-ontwerp en computergrafiek. Hij begon zijn carrière in industrieel design en sloot zich in 2009 aan bij het team van Tempora als scenograaf en multimedia ontwerper. Hij ontwikkelt scenografische parcours en hun 3D-modellering, onder meer voor de tentoonstellingsreeks *C'est notre histoire !*, ontworpen en gerealiseerd voor het Museum van Europa. Met veel gevoel brengt hij zijn expertise in bij de zeer uiteenlopende projecten van Tempora, zoals het Museum van de Tweede Wereldoorlog in Gdansk (Polen) en het Centre de découverte de l'espace de restitution de de Grot van Pont d'Arc (Frankrijk). Momenteel werkt hij aan een immersieve film ter gelegenheid van het millennium van de stad Caen. Daarnaast ontwierp hij ook het tentoonstellingsparcours voor rondreizende eigen producties, zoals *Pompeii, the Immortal City*, die in Europa en de Verenigde Staten werd gepresenteerd. In het Musée Maillol tekende hij voor de scenografie van de retrospectieven van Elliott Erwitt, Andres Serrano en Nadia Léger.

Flora Peyrot

Flora Peyrot behaalde een diploma interieurarchitectuur aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel en een master Podiumkunsten aan de ULB (Brussel).

Met haar dubbele expertise als scenograaf en interieurarchitecte begon ze al snel als zelfstandige te werken aan uiteenlopende projecten, variërend van interieurinrichting tot scenografie voor tentoonstellingen, theater en film. Zo werkte ze nauw samen met het architectenbureau Sophiegreen (Brussel), ontwierp ze tentoonstellingsscenografieën voor het Design Museum Brussels – waaronder *OnDisplay* en *Charlotte Perriand. Hoe willen we leven?*

Politiek van de fotomontage – en stond ze in voor de conceptie en realisatie van filmdecors, zoals *Drone* van Simon Bouisson en *Reflét dans un Diamant Mort* van Hélène Cattet en Bruno Forzani.

Sinds oktober 2023 maakt Flora Peyrot deel uit van het team van Tempora als architect-scenograaf. Daar werkt ze mee aan de uitwerking van diverse tentoonstellingen door zowel technische plannen te ontwerpen als unieke decors te creëren, zowel voor tijdelijke projecten (*Nadia Léger* in Parijs, *Elliott Erwitt* in Brussel) als voor permanente parcours (*Espace 14-18* in Dinant).

Annette Doisneau, Isabelle Benoit et Francine Deroudille in het atelier van Robert Doisneau
©Peter Logan

Bent Van Looy, ambassador van de tentoonstelling

Als groot liefhebber van straatfotografie, de geschiedenis en mode van de 20ste eeuw, en ex-Parijsien was ik bijzonder in mijn nopjes toen mij gevraagd werd mee na te denken over hoe het universum van de legendarische fotograaf Robert Doisneau het best verteld kon worden aan een Belgisch publiek.

Wie ken zijn foto's niet? Bruisend van leven, verliefd op de alledaagse straatchoreografie van de gewone man.

Doisneau is geen steler van ogenblikken, geen dief die stiekem of in de gauwte op het knopje drukt, hij is een gretige flaneur, open en genereus.

Hij begeeft zich, in het gezelschap van zijn camera (niet "gewapend met" ..., Doisneau's camera is geen wapen maar een magneet), midden in het levensgewoel zelf.

Misschien hou ik wel zo van zijn beelden omdat ook mijn creatieve proces zich bij voorkeur op straat afspeelt, in Parijs als het even kan, waar ik al wandelend liedjes schrijf, geïnspireerd door de beweging en de geluiden van de grootstad.

Wanneer ik doorheen de 400 beelden slenter, afkomstig uit de archiefdozen in zijn Parijse atelier, waarin de oogst van een zestigjarige strooptocht nauwkeurig bewaard en bewaakt wordt door zijn dochters, valt me de veelheid op, de gelaagdheid en de diversiteit. Naast de bekende straatbeelden, zijn er de strakke maar speelse foto's voor Vogue, de waanzinnige collages, publireportages voor de multinationals van die tijd, en kunstenaarsportretten van de groten der aarde.

Of ze nu in een prachtig Pierre Cardin ensemble poseert voor Vogue of met roetvegen op zijn wangen uit een mijnschacht gestrompeld komt, Doisneau heeft enkel oog voor de essentie: de mens.

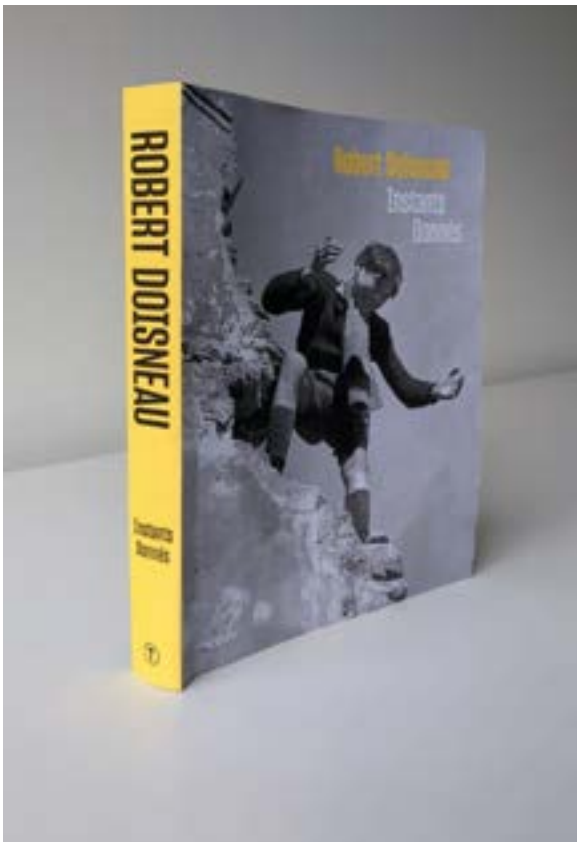
Bent Van Looy ©Charlie de Keersmaecker

Publicaties

Catalogus

Tempora publiceert een boek met een ruime selectie foto's die in de tentoonstelling te zien zijn.

- Titel: Robert Doisneau. Gegeven momenten. Catalogus van de retrospectieve Robert Doisneau, Tempora, Brussel, 2025.
- 288 pagina's met **270 foto's**, waaronder 19 in kleur, en 18 illustraties.
- Auteurs: Isabelle Benoit, Francine Deroudille, Annette Doisneau, Benoît Remiche.
- Taal: uitgave in het Frans en in het Engels.
- Te koop ter plaatse.

Special België

Ter gelegenheid van de tentoonstelling, publiceert Tempora een speciale uitgave van 48 pagina's over de reportages van Robert Doisneau in België.

Verschijningsdatum: oktober 2025.

- Auteurs : Isabelle Benoit, Alain Delaunois, Francine, Deroudille, Marc Emmanuel Mélon.
- Te koop ter plaatse.

Speciale uitgave van het tijdschrift Beaux-Arts

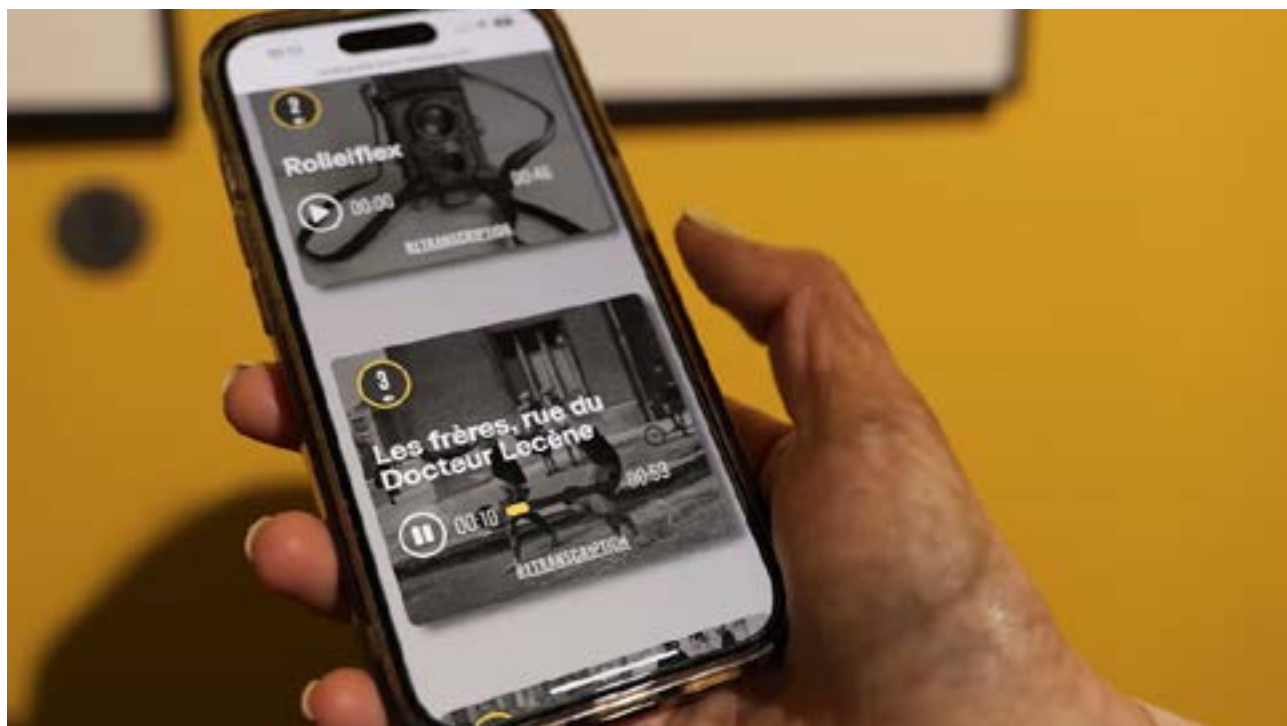
Ter gelegenheid van de tentoonstelling publiceert het tijdschrift Beaux-Arts (Parijs) een speciale uitgave van 76 pagina's. Verschijnt in oktober 2025.

- Auteurs : Isabelle Benoit, Sophie Bernard, Débora Bertol, Francine Deroudille, Pierre Morio, Claude Pommereau, Sandrine Rosenberg, Clotilde Scordia, Raphaël Turcat, Natacha Wolinski.

Mediatiemiddelen

Audioguide

Een audiogids bij 30 foto's, voorzien van commentaar door de stem van Robert Doisneau zelf.

Lerarengids

Tempora biedt scholen een uitgebreide lerarengids om hun bezoek voor te bereiden en te verdiepen. De gids bevat een korte geschiedenis van de fotografie, een biografie van Robert Doisneau en talrijke pedagogische suggesties om op elk onderwijsniveau de rijkdom van zijn werk te ontdekken.

<https://www.expo-doisneau.com/nl/luik/schoolbezoek/>

Spelboekje

Voor gezinsbezoeken heeft Tempora een spelboekje ontworpen, speciaal voor kinderen. Het biedt een speelse ontdekkingstocht langs 12 geselecteerde foto's.

Voorzieningen voor slechtzienden

Voor deze tentoonstelling hebben Tempora, La Boverie, het Atelier Robert Doisneau en de vzw La Lumière een project ontwikkeld om deze belangrijke retrospectieve toegankelijk te maken voor bezoekers met een visuele beperking.

image de synthèse

Vijf speciaal ingerichte ruimtes langs het tentoonstellingsparcours verwelkomen slechtziende bezoekers. In elk van deze zones wordt een kunstwerk aangepast via een tactiele reliëfplaat, zodat men het werk kan ervaren door aanraking. Elke installatie wordt begeleid door een tactiele ontdekkingsgids en een audiobeschrijving van het kunstwerk.

Dit initiatief speelt in op een dringende nood aan inclusie in de museumwereld, waar slechtziende bezoekers vaak over het hoofd worden gezien. Door de tentoonstelling aan te passen, wil men een cultuur bevorderen die open, toegankelijk en gedeeld is door iedereen.

Om de ervaring verder te verrijken, worden tijdens de looptijd van deze tentoonstelling rondleidingen georganiseerd, begeleid door speciaal opgeleide gidsen. Deze aanpak plaatst de mens en toegankelijkheid centraal in de culturele beleving.

Tempora, cultuurpromotor

tempora[®]

Tempora is een Belgisch agentschap dat gespecialiseerd is in het ontwerp, de realisatie, de promotie en het beheer van musea, tentoonstellingen en culturele instellingen. Het bedrijf werd in 1998 in Brussel opgericht door Benoît Remiche en telt vandaag ongeveer honderd medewerkers en meerdere culturele locaties in België en Frankrijk. In de loop der jaren heeft Tempora zich ontwikkeld tot een toonaangevende culturele speler, met tentoonstellingen die reizen doorheen Europa en de wereld.

Met een geïntegreerd multidisciplinair team—historici, wetenschappers, curatoren, architecten, scenografen, grafisch ontwerpers, multimediaspecialisten, ingenieurs en technici—staat Tempora in voor het volledige traject: van concept en ontwerp tot productie in het Brusselse atelier en operationeel beheer.

Het werk van Tempora steunt op sterke waarden:

- **respect voor de locaties en hun geschiedenis**
- **het in de verf zetten van collecties**
- **het zoeken naar een evenwicht tussen speelsheid, esthetiek en wetenschappelijke nauwkeurigheid**
- **toegankelijkheid voor een breed publiek en een sterke pedagogische insteek**

Tot nu toe heeft Tempora meer dan 150 grootschalige projecten gerealiseerd, waaronder meer dan twintig permanente parcours zoals Planète vivante in het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel, het Interpretatiecentrum van de Grot Chauvet en het Museum van de Tweede Wereldoorlog in Gdansk. Daarnaast werden meer dan veertig tentoonstellingen rond beschaving ontwikkeld, waaronder de reeks C'est notre histoire ! voor het Museum van Europa en Dieu(x) modes d'emploi. Het agentschap creëerde ook ambitieuze producties zoals Pompeii, the immortal city, Johnny Hallyday, L'exposition et Le Petit Prince parmi les hommes. In samenwerking met institutionele partners en privécollecties realiseert Tempora tentoonstellingen voor grote musea, waaronder *21 Rue La Boétie : Picasso, Matisse, Léger, Bill Viola. Sculptor of Time, Les mondes de Paul Delvaux, Chéri Samba, dans la collection Jean Pigozzi, Andres Serrano. Portraits de*

l'Amérique, Nadia Léger. Une femme d'avant-garde, Elliott Erwitt. Une rétrospective et Robert Doisneau. Instants Donnés.

Gedreven door een humanistische visie wil Tempora betekenis geven en verbinding creëren door cultuur toegankelijk te maken voor het grootst mogelijke publiek.

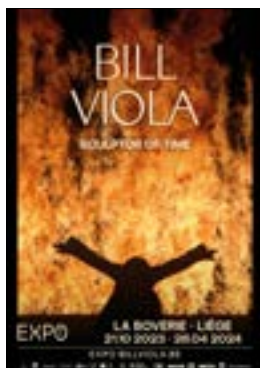
Tempora, prestaties en referenties

BELANGRIJKSTE PERMANENTE TENTOONSTELLINGEN

- *Musée de la Seconde Guerre mondiale*, Gdansk, Polen
- *Centre historique interactif de la ville de Poznan*, Polen
- *Ferme d'Hougoumont*, Waterloo, België
- *Centre d'interprétation de la légende de Saint-Georges et du dragon*, Bergen, België
- *Centre d'interprétation de la Grotte Chauvet*, Frankrijk
- *Red Star Line Museum*, Antwerpen, België
- *Museum aan de Stroom (MAS)*, Antwerpen, België
- *Hof van Busleyden, Een bourgondisch stadspaleis*, Mechelen, België
- *Abbaye Villers-la-Ville*, België
- *Musée du Fer, Fourneau Saint-Michel*, België
- *House of European History*, Brussel, België
- *Le Beerstorium de la Brasserie Dubuisson*, PIPAIX, België
- *OTAN Transparency Center*, Brussel, België
- *Belexpo*, Brussel, België
- *Permanente tentoonstelling « Planète Vivante » Museum voor Natuurwetenschappen*, Brussel, België
- *Experience Europe*, Brussel, België
- *Espace 14-18, Citadelle van Dinant*, België

BELANGRIJKSTE TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

- *La Belle Europe*, Brussel, 2001
- *Einstein, l'autre regard*, Brussel, 2006
- *Dieu(x), modes d'emploi*, Brussel 2006, Madrid 2007, Québec 2010, Ottawa 2011, Parijs 2012, Warschau 2013, Genève 2019
- *C'est notre histoire ! Cinquante ans de construction européenne*, Brussel 2007, Wrocław 2009
- *C'est notre Terre 1 & 2 !*, Brussel, Warschau, 2008
- *L'Amérique, c'est aussi notre histoire ! Trois siècles de relations entre l'Europe et les États-Unis* Brussel, 2010
- *Be. Welcome. La Belgique et l'immigration*, Brussel, 2010; Charleroi, 2011
- *14-18, c'est aussi notre histoire*, Brussel, 2014
- *Via Antwerp. The road to Ellis Island* New York, Ellis Island Immigration Museum, 2016

- *L'Islam, c'est aussi notre histoire ! Douze siècles de présence musulmane en Europe*, Duitsland, Italie, Bosnie-Herzégovine, Bulgarie, 2010
- *21, rue la Boétie. Picasso, Matisse, Braque, Léger...*, Luik 2016, Parijs, 2017
- *Bruegel, A poetic Experience*, Brussel, 2019
- *Warhol. The American Dream Factory*, Luik, 2020
- *Inside Magritte*, Luik, 2021
- *The World of Steve McCurry*, Brussel 2017, Lyon 2019, Antwerpen, 2021, Parijs 2021
- *The Climate Show*, Brussel 2022, Bordeaux 2022
- *Hyperrealism Sculpture. Ceci n'est pas un corps*, Luik 2019, Brussel 2021, Lyon 2022, Parijs 2022
- *Bill Viola. Sculptor of Time*, Luik 2023
- *Johnny Hallyday. L'Exposition*, Brussel 2022, Parijs 2023
- *Chéri Samba. Dans la collection Jean Pigozzi*, Parijs 2023
- *Passion Japon*, Lyon 2024
- *Andres Serrano. Portraits de l'Amérique*, Parijs 2024
- *Elliott Erwitt. Une rétrospective*, Parijs 2023, Lyon 2023, Brussel 2024
- *Terracotta Army. Et le premier Empereur de Chine*, Brussel 2024
- *Les Mondes de Paul Delvaux*, Luik 2024
- *Nadia Léger. Une femme d'avant-garde*, Parijs 2024
- *Antoine de Saint Exupéry. Un Petit Prince parmi les Hommes*, Lyon 2020, Brussel 2022, Strasbourg 2024
- *Pompeii. Cité immortelle*, Brussel 2017, Richmond 2019, Spokane 2020, Orlando 2020, Quebec 2021, New-York 2022, Arlington 2024, Lyon 2024
- *Amazônia, Sebastiao Salgado*, Brussel 2025

BELANGRIJKSTE LOPENDE PRODUCTIES EN TOEKOMSTIGE PROJECTEN

- *Titanic. Un Voyage Immersif*, Lyon 2025
- *Toutankhamon. À la découverte du pharaon oublié*, Lyon 2022, Strasbourg 2023, Metz 2025
- *Van Gogh. The Immersive Experience*, Strasbourg 2025
- *Robert Doisneau. Gegeven momenten*, Parijs 2025, Luik 2025
- *Geluck expose Le Chat*, Parijs 2025
- *Parcours de découverte du Château de Chazey-sur-Ain*, 2026
- *Centre d'interprétation des Glaciers et du Climat*, Chamonix 2026

GEDELEGEERD BEHEER

- Bastogne War Museum, Bastogne
- WOM, Brussel
- Musée Maillol, Parijs

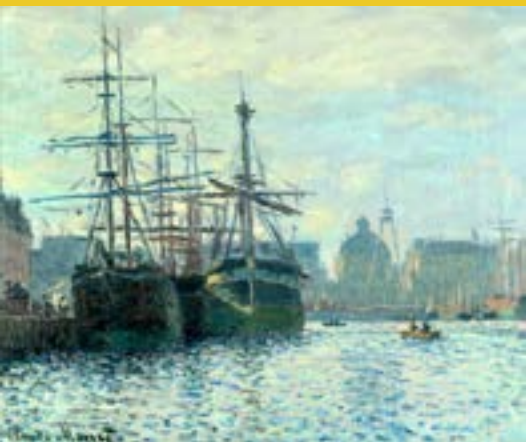
Het Tempora avontuur gaat verder

VERSCHIJNT IN HET NAJAAR VAN 2026 IN HET MUSEUM LA BOVERIE, LUIK

Het impressionisme in België

In 2026 zal Luik het decor vormen van een internationaal artistiek evenement van formaat. Het Musée la Boverie organiseert een unieke tentoonstelling over het impressionisme in België, die een nog te weinig bekend aspect van deze belangrijke stroming in de moderne kunst belicht.

Hoewel het impressionisme vaak wordt geassocieerd met zijn emblematische Franse vertegenwoordigers, kende het in België een originele en vroege weerklink. Vanaf de jaren 1860 trokken Belgische kunstenaars zich terug uit het academisme en omarmden zij nieuwe vormen van picturale expressie die het impressionisme vooraflieden. De tentoonstelling belicht deze artistieke bloei, van de vroege jaren van de Société Libre des Beaux-Arts tot de opkomst van het Belgische luminisme.

Claude Monet;
Le Bassin du Commerce. 1874,
huile sur toile, Musée
des Beaux-Arts de
Luik/La Boverie
© Ville de Luik.

Bijna 100 werken komen samen in de lichte en verfijnde zalen van La Boverie, waar een uitzonderlijke dialoog ontstaat tussen de Franse meesters (Monet, Renoir, Pissarro, Sisley...) en hun Belgische tijdgenoten (Ensor, Claus, Lemmen, Van Rysselberghe...). Deze unieke confrontatie biedt een gelegenheid om wederzijdse invloeden, nationale eigenaardigheden en parallelle artistieke trajecten te verkennen in een ambitieuze en resoluut hedendaagse scenografie, met aandacht voor multimedia installaties en interactieve elementen.

Een duik in een stukje kunstgeschiedenis om te (her)ontdekken, via een tentoonstelling die nu al belooft een cultureel hoogtepunt van 2026 te worden.

Partners

LA BOVERIE

Gelegen op een steenworp van het treinstation van Guillemins, ontworpen door architect Calatrava, bevindt het Musée de la Boverie zich in het hart van een betoverend park, in een historisch gebouw dat werd opgetrokken ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling van 1905. Het museum werd in 2016 gerenoveerd door het architectenbureau Ph.D en uitgebreid met een enorme glazen galerij van de Franse architect Rudy Ricciotti.

Het museum biedt een gevarieerd programma van tijdelijke tentoonstellingen: internationale tentoonstellingen, retrospectieven van gerenommeerde kunstenaars en een ruimte gewijd aan hedendaagse jonge creatie.

La Boverie toont tevens de rijke collectie van het Museum voor Schone Kunsten en het Cabinet voor tekeningen en prenten van de Stad Luik, met werken van uitzonderlijke Belgische en internationale kunstenaars (Lambert Lombard, Léonard DeFrance, Ingres, Closson, Pissarro, Monet, Arp, Magnelli, Debré, Hantai, Monory, Gilbert & George...), gepresenteerd in een chronologisch parcours van de 16e eeuw tot heden.

Een bijzonder moment in het parcours is gewijd aan de werken die werden verworven tijdens de veiling in Luzern (Zwitserland) in 1939. Destijds door het Naziregime bestempeld als “ontaarde kunst”, behoren deze nu tot de Belgische “schatten”: Picasso, Gauguin, Ensor, Laurencin, Marc, Kokoschka, Lieberman, Pascin, Chagall.

Naast tentoonstellingen en collecties biedt La Boverie het hele jaar door een breed scala aan activiteiten en evenementen: lezingen, workshops, originele rondleidingen, creatieve ateliers, ...

Het jaar 2026 markeert het 10-jarig jubileum van La Boverie, met speciale aandacht voor de variëteit en kwaliteit van de permanente collectie van het Museum voor Schone Kunsten van de Stad Luik.

La Boverie fête ses 10 ans avec une exposition exceptionnelle !

Ter gelegenheid van haar tiende verjaardag (2016-2026) presenteert La Boverie een grootschalige jubileumtentoonstelling, *Constellations*, die de meesterwerken van het Museum voor Schone Kunsten van Luik in de spotlight zet.

Als een sterrenhemel, brengt *Constellations* meer dan 200 werken samen uit de rijke museumcollecties: iconische meesterwerken en minder bekende stukken gaan met elkaar in dialoog en tonen de diversiteit en rijkdom van het Luikse erfgoed. Deze unieke tentoonstelling nodigt bezoekers uit om de grote figuren uit de kunstgeschiedenis opnieuw te ontdekken en werpt licht op zelden of nooit eerder getoonde werken.

Tentoonstelling *Constellations* -

22 mei tot

23 augustus 2026

La Boverie

Het parcours, verspreid over de hele benedenverdieping, legt verrassende verbanden tussen de werken en onthult de missies, achter-de-schermen-activiteiten en samenwerkingen die het museumleven kleuren. Onder de glazen dakconstructie van Rudy Ricciotti ligt een sculpturentuin, perfect in harmonie met de architectuur van het gebouw.

Constellations is ook een feest voor iedereen: animaties, feestelijke evenementen, ontmoetingen en verrassingen begeleiden deze viering gedurende de hele tentoonstelling. Een ideale gelegenheid om La Boverie, haar collecties en het prachtige park opnieuw te ontdekken.

LES COURS
TRAITEUR DEPUIS 1991

Onze cateringpartners

Naar aanleiding van de tentoonstelling *Robert Doisneau. Gegeven momenten* is het Museum La Boverie verheugd te kunnen rekenen op de steun en expertise van zijn cateringpartners. Hun inzet en knowhow dragen bij aan het succes van de privé-evenementen die in het museum worden georganiseerd.

Contact : Marie Derom
marie.derom@tempora.be
+32 (0)474 64 89 15

Nationale Loterij

De Nationale Loterij is meer dan spelen.

Vele spelers nemen voor een klein bedrag deel aan een spel van de Nationale Loterij. Je maakt kans om te winnen én helpt met je inzet ontelbare initiatieven in de samenleving.

Dankzij alle spelers kunnen wij en vele andere genieten van noodzakelijke financiële steun. Jaarlijks kan er dankzij het unieke model van de Nationale Loterij 200 miljoen euro geïnvesteerd worden in maatschappelijke projecten en verenigingen die het verschil maken op humanitair, sociaal, sportief, cultureel en wetenschappelijk vlak. De Nationale Loterij dat is veel meer dan spelen.

Praktische informatie

ADRES

Parc de La Boverie, 3
4020 Luik

OPENINGSDATA

Van 31.10 2025 tot en met 19.04 2025

TICKETS EN LIGNE :

www.expo-doisneau.com

CONTACTS

TENTOONSTELLING

Valentine Delsalle

VERANTWOORDELIJKE EXPLOITATIE EN COMMUNICATIE

info@expo-doisneau.com

www.expo-doisneau.com

+32 488 35 50 77

PERS

CARACAScom

www.caracascom.com

info@caracascom.com

+ 32 2 560 21 22

MUSEUM

info@laboverie.com

+32 4 238 55 01

TARIEVEN

Standaardticket: (>26 jaar) : **€ 16,50**

Jongere (6-25 jaar) : **€ 11**

Kind (<6 jaar) : **gratis**

Gezinspakket: **€ 45** (2 standaardtickets + 2 jongeren)

Groepen : **€ 14,50 pp** (min 15 personen)

Artikel 27 : **€ 1,25 €**

ELKE WOENSDAG : Gezinspakket **€ 36**

Gecombineerd ticket met de permanente collecties van La Boverie: **+ € 2** (geen toeslag voor jongeren onder de 26 jaar).

AUDIOGIDS

Audiogids met QR-code voor smartphone - **inbegrepen in de toegangsprijs.**

Voorziening voor slechtzienden beschikbaar met QR-code op mobiele telefoon - **inbegrepen in de toegangsprijs.**

OPENINGSUREN

Dinsdag tot zondag : 10u - 18u

Maandag gesloten

Uitzonderlijke opening op maandag tijdens de schoolvakanties (FR & NL)